

Опис

вибіркового блоку навчальних дисциплін «Право охорони здоров'я» освітньої програми «Право» для здобувачів освітнього ступеня «Магістр» за спеціальністю 081 «Право» денної форми навчання

Вибірковий блок «Право охорони здоров'я» освітньої програми «Право» для здобувачів освітнього ступеня «Магістр» за спеціальністю 081 «Право» денної форми навчання складається з таких навчальних дисциплін:

Дисципліна *«Актуальні проблеми медичного права»* висвітлює нагальні проблеми правового регулювання відносин «лікар – пацієнт», які є «серцевиною» медичного права, а також юридичні способи їх вирішення. У фокусі уваги опиняться права пацієнтів і медичних працівників, правові аспекти надання пацієнтові медичної інформації, правовий режим лікарської таємниці, умови правомірності медичного втручання, способи державного-правового регулювання медичної практики (наприклад, ліцензування, акредитація тощо), юридична відповідальність за правопорушення, вчинені у зв'язку з наданням медичної допомоги/послуг, та багато інших актуальних питань. Опанувавши курс, студенти зможуть вільно орієнтуватися у нових трендах медичного права і юридичної практики у цій царині.

Дисципліна *«Право охорони громадського здоров'я»* має на меті сформуванню уявлення про правове регулювання охорони громадського здоров'я, що фокусується на здоров'ї населення. Значна увага буде приділена, зокрема, правовим аспектам надання первинної й екстреної медичної допомоги (у т. ч. тактичної медичної допомоги, яка надається на полі бою під час бойових дій), правовому регулюванню охорони репродуктивного здоров'я та застосування допоміжних репродуктивних технологій (наприклад, екстракорпорального (штучного) запліднення, сурогатного материнства), психічного здоров'я, трансплантації анатомічних матеріалів людині, правовому забезпеченню санітарно-епідемічного благополуччя населення, правовому регулюванню боротьби із соціально значущими неінфекційними захворюваннями (наприклад, серцево-судинними, онкологічними тощо), правовим питанням забезпечення безпечності і якості харчових продуктів. Яскравим прикладом питань, які розглядатимуться під час викладання дисципліни, є запровадження обов'язкової вакцинації (зокрема, від COVID-

19) та можливості віднайдіння балансу між публічним інтересом та особистими немайновими правами громадян.

Дисципліна *«Актуальні проблеми фармацевтичного права»* дозволить студентами дізнатися про актуальні правові питання створення і обігу лікарських засобів та медичних виробів, без яких неможливі профілактика й лікування захворювань. Наприклад, про те, які вимоги висуває законодавство до проведення клінічних випробувань нових ліків за участю людини, який порядок їх державної реєстрації, як формується ціна на лікарські засоби, як здійснюється контроль за їх якістю, якими є юридичні вимоги щодо рекламування ліків і багато іншого.

Дисципліна *«Вступ до охорони здоров'я»* визначає закономірності громадського здоров'я та систему його охорони. Під час вивчення навчальної дисципліни магістри комплексно досліджують основи організації медичної допомоги населенню, медико-соціальні проблеми демографічних процесів та сучасні виклики у сфері охорони здоров'я населення.

Дисципліна *«Право охорони здоров'я Європейського Союзу»* визначає специфіку та численні особливості правовідносин, що виникають в сфері охорони здоров'я між такими абсолютно різними за своїм правовим статусом суб'єктами. Для здійснення швидкого, ефективного та виключного законного захисту суб'єктів правовідносин у галузі охорони здоров'я важливим є знання масиву нормативно-правових актів ЄС, конвенцій та міжнародних угод, національного законодавства країн-членів ЄС в галузі медичного права, практичні навички з подолання конфліктних ситуацій з використанням методів медіації, примирення, вміння проводити перемовини та формулювати тексти не тільки позовних заяв, але й мирових угод. При цьому важливим є глибоке та добре знання і розуміння базових нормативно-правових актів в сфері охорони здоров'я, міжнародних норм з медичного права, вміння застосовувати їх в практичній діяльності.

Дисципліна *«Право електронного здоров'я»* передбачає вивчення чинного законодавства України з питань електронної ідентифікації пацієнтів, надання електронних медичних послуг, забезпечення автоматичної обробки персональних даних суб'єктів одержання медичної допомоги, формування електронних медичних ресурсів, юридичної літератури, основних понять та

спеціальної термінології, яка використовується у процесі формування системи електронного здоров'я громадян України, захисту прав споживачів електронних медичних послуг, включно з тими, що надаються з використанням технологій розподілених реєстрів, штучного інтелекту, технологій «хмарних» обчислень та ін.

Дисципліна *«Публічне адміністрування у сфері охорони здоров'я»* вивчає комплексно дослідження механізму публічного управління у сфері охорони здоров'я, напрями розвитку публічної політики та управління у сфері охорони здоров'я в Україні. Розглядаються сучасна світова політика і стратегія в галузі охорони здоров'я; зарубіжний досвід реформування охорони здоров'я.

Дисципліна *«Права людини в охороні здоров'я»* визначає поглиблене вивчення комплексу проблем, пов'язаних із забезпеченням прав людини, дає можливість імплемувати людиноцентричні та інклюзивні управлінські практики у сфері охорони здоров'я, приймати правомірні рішення при реалізації публічно-владних управлінських функцій, обирати релевантні/оптимальні управлінсько-правові алгоритми вирішенні колізій у зазначеній царині, здійснювати ефективну правозахисну діяльність тощо.

Дисципліна *«Захист прав суб'єктів правовідносин у галузі охорони здоров'я»* дає практично орієнтований погляд на права різних категорій населення та юридичних осіб – суб'єктів правовідносин у галузі охорони здоров'я та особливості їх правового забезпечення і захисту. Студенти отримують ґрунтовні знання щодо судових та позасудових способів захисту прав суб'єктів правовідносин у галузі охорони здоров'я та навички щодо їх застосування на практиці.

Дисципліна *«Репродуктивне право»* спрямована на проведення правового аналізу відносин в сфері репродуктивного права та вивчення теоретичних та практичних питань з приводу функціонування системи репродуктивного права. Курс навчальної дисципліни передбачає глибоке вивчення студентами міжнародних актів, чинного законодавства України в сфері репродуктивного права, судової практики, юридичної літератури, основних понять та спеціальної термінології.

Дисципліна «*Менеджмент в охороні здоров'я*» є дослідження здатності закладів охорони здоров'я до використання досягнень теорії і практики сучасного менеджменту. Курс націлений на розвиток навичок ефективного управління і здатності до прийняття обґрунтованих управлінських рішень в сфері охорони здоров'я. Форми викладання та методи навчання спрямовані на вивчення основних функцій, принципів та методів сучасного менеджменту в охороні здоров'я, правового аналізу практики управління закладами охорони здоров'я.

Дисципліна «*Біоетика*» розширює пізнавальні обрії студентів, даючи уявлення про біоетику – міждисциплінарну галузь науки та практичної діяльності, яка стала надважливою у добу біомедицини та діджиталізації. У межах цієї дисципліни студенти отримують знання, необхідні для визначення етично допустимої поведінки у сфері біомедичної діяльності, що є необхідним при виробленні та прийнятті юридичних рішень. У фокусі уваги опиняться етичні питання народження та смерті, трансплантації анатомічних матеріалів, проведення медичних експериментів, розподілу обмежених ресурсів охорони здоров'я та багато інших.

Відповідно до опису освітньо-наукової програми «Право» викладання зазначених навчальних дисциплін забезпечує досягнення здобувачами освіти програмних результатів навчання, що визначені Стандартом вищої освіти зі спеціальності 081 «Право» для другого (магістерського) рівня вищої освіти, затвердженим Наказом Міністерства освіти і науки України №643 від 20.07.2022 року. Викладання зазначених навчальних дисциплін зорієнтовано на формування у здобувачів вищої освіти теоретичних знань та розвиток практичних фахових навичок у сфері права охорони здоров'я.

Результатами поглибленого вивчення здобувачами освіти вибіркового блоку навчальних дисциплін «Право охорони здоров'я» мають стати:

- вміння виокремлювати та системно опрацьовувати існуючий спектр джерел права охорони здоров'я; здійснювати цілеспрямований бібліографічний пошук та пошук нормативно-правових актів і судових рішень у спеціалізованих електронних правових системах; аналізувати та узагальнювати інформацію, отриману з різних джерел, включаючи наукову та іншу професійну літературу з права охорони здоров'я та його складових – медичного права, фармацевтичного права та права охорони громадського здоров'я, літературу із суміжних галузей права та інших галузей науки і практичної діяльності – медицини, фармації

державного управління (публічного адміністрування), біоетики тощо; перевіряти отриману інформацію на достовірність, використовуючи сучасні методи досліджень;

- вміння презентувати результати досліджень у галузі права охорони здоров'я, демонструючи розуміння специфіки медичної і фармацевтичної діяльності та діяльності у царині громадського здоров'я, усвідомлення нових викликів та тенденції розвитку права охорони здоров'я в Україні та світі, а також складних комплексних проблем, що постають з проведеного дослідження, пояснюючи підходи та аргументуючи висновки;
- вміння здійснювати комплексний аналіз вітчизняних нормативно-правових актів у сфері охорони здоров'я, оцінювати факти докази, формулювати та обґрунтовувати власну правову позицію;
- вміння приймати (самостійно і у якості члена команди) обґрунтовані рішення щодо застосування біотичних принципів і правових норм для розв'язання спорів та інших складних ситуацій, що виникають під час здійснення медичними і фармацевтичними працівниками / закладами охорони здоров'я своєї діяльності щодо надання медичної допомоги (послуг) та фармацевтичної опіки;
- вміння складати проекти медико-правових документів, проводити юридичну експертизу таких документів;
- здатність обирати оптимальні правові алгоритми захисту прав та законних інтересів суб'єктів правовідносин у галузі охорони здоров'я;
- вміння вести дискусію щодо актуальних правових та біоетичних проблем організації охорони здоров'я, надання медичної допомоги (послуг), здійснення фармацевтичної діяльності та застосування новітніх досягнень біології і медицини, сфері права охорони здоров'я, пропонувати і обґрунтовувати варіанти розв'язання таких правових проблем;
- вміння проводити аналіз міжнародних договорів та актів «м'якого права» у галузі охорони здоров'я, здійснювати порівняльно-правовий аналіз окремих інститутів права різних правових систем, зокрема, інститутів права охорони здоров'я України та права охорони здоров'я країн Європейського Союзу;
- вміння аналізувати та оцінювати практику застосування актів чинного законодавства України, що регулюють відносини у сфері організації охорони здоров'я, надання медичної допомоги (послуг), здійснення фармацевтичної діяльності та охорони громадського здоров'я, а також практики Європейського суду з прав людини та правових позицій Верховного Суду у справах, пов'язаних з охороною здоров'я;

- вміння виявляти та вирішувати правові колізії, пов'язані з розбіжностями у тлумаченні та застосуванні правових норм, що регулюють відносини у сфері охорони здоров'я, а також надавати обґрунтовані пропозиції щодо удосконалення таких норм і практики їх застосування.

Досягнення здобувачами освіти цих та інших результатів навчання забезпечує дотримання ними у майбутній фаховій діяльності стандартів правничої професії, міжнародних стандартів прав людини та принципу верховенства права.

Отримані знання і навички формують у здобувачів освіти компетентності, що відповідають сучасним потребам ринку праці, вимогам суспільства і держави, а саме:

- здатність розуміти специфіку охорони здоров'я, зокрема особливості медичної і фармацевтичної діяльності та діяльності у сфері охорони громадського здоров'я та специфіку, надання правничої допомоги / юридичного обслуговування фізичних і юридичних осіб, що здійснюють таку діяльність;

- здатність використовувати знання з метою забезпечення і захисту прав та законних інтересів суб'єктів правовідносин у галузі охорони здоров'я;

- здатність постійно відслідковувати зміни в чинному законодавстві, виявляти правові колізії, прогалини та інші проблеми у сфері застосування законодавства у сфері охорони здоров'я;

- здатність оперативно адаптуватися та ефективно діяти у проблемних ситуаціях, зокрема в умовах необхідності оперативного прийняття оптимальних управлінських рішень при виникненні надзвичайних/кризових ситуацій у сфері охорони здоров'я;

- здатність самостійно складати коректні правові та інші документи (у тому числі медико-правові та процесуальні документи і локальні нормативні акти);

- здатність здійснювати професійне тлумачення норм права, надавати фахові консультації, формулювати науково обґрунтовані правові висновки, пропозиції та рекомендації;

- здатність системно досліджувати актуальні проблеми у сфері правового регулювання охорони здоров'я та формувати авторську дослідницьку позицію при підготовці кваліфікаційних магістерських робіт та наукових праць;

- здатність донести свої висновки, знання та пояснення до фахівців у сфері права, публічного адміністрування і охорони здоров'я, а також до представників інститутів громадянського суспільства і окремих громадян.

Забезпечення досягнення визначених за навчальними дисциплінами вибіркового блоку програмних результатів навчання відбувається шляхом:

- залучення до викладання навчальних дисциплін вибіркового блоку «Право охорони здоров'я» висококваліфікованих науково-педагогічних працівників, у т.ч. юристів-практиків,

- запрошення до участі у читанні лекцій з окремих проблемних питань, разом з викладачем, відомих фахівців у галузі права, етики та управління в охороні здоров'я, в т.ч. зарубіжних;

- використання в освітньому процесі інтерактивних форм проведення занять;

- використання в освітньому процесі сучасних практично орієнтованих методів навчання, зокрема методу кейсів;

- залучення здобувачів освіти до участі у науково-дослідних проектах та науково-практичних заходах, спрямованих на дослідження актуальних проблем права охорони здоров'я та біоетики;

- проведення в навчальних групах проблемно орієнтованих фахових дискусій, присвячених розгляду та вирішенню актуальних проблем права охорони здоров'я та біоетики;

- отриманню практичного досвіду правозастосовної діяльності та аналітичної роботи в органах державної влади, місцевого самоврядування та юридичних і адвокатських фірмах при проходженні навчальної практики.